

ÅRSPLAN 2022/23
ENGASJERT, INKLUDERANDE, NÆR

FORORD

Årsplanen er eit dokument tilpassa Viksdalen barnehage. Den vert nytta som arbeidsverktøy for personale i barnehagen, og skal samstundes gje foreldre og andre interesserte innsikt og **informasjon om mål og innhald** i barnehagen. Årsplanen baserer seg på rammeplanen, barnehagelova og Sunnfjord kommune sine mål og retningslinjer.

Viksdalen barnehage sin årsplan gjeld frå 01.08.22 – 01.08.23

Sender ut månadsplanar til foreldra, dette er konkrete planar som gir informasjon om kva som skal skje den kommande månaden. Vi lagar halvtårsplan.

VISJON FOR VIKSDALEN BARNEHAGE:

EIN GOD STAD Å VERE – EIN GOD STAD Å LÆRE!

Dette er vår visjon som vi jobbar etter kvar dag. Vi er opptatt av at barna skal lære noko og utvikle seg.

Det gjer jo barn kvar dag, men det er vår jobb å leggje forholda til rette slik at kvart barn føler trivsel og tryggleik og dermed åpner seg for lærdom, nye erfaringar og opplevingar. Vi vil bidra til å gje barna ein **god barndom** som er prega av gode minner, trivsel, vennskap og leik.

EIN GRUNNLEGGJANDE VERDI:

"DET DU VIL AT ANDRE SKAL

GJERE MOT DEG, SKAL DU OG GJERE MOT DEI!

(Den gyldne regelen)

DET EG HØYRER, DET GLØYMER EG!

DET EG SER HUSKER EG!

DET EG GJER, DET LÆRER EG!

**«Å FÅ DELTA I LEIK OG FÅ
VENNER ER GRUNNLAGET FOR
BARNS TRIVSEL OG MEININGSSKAPING
I BARNEHAGEN»**

-Frå rammeplan

MÅLSETJING FOR ARBEIDET I VIKSDALEN BARNEHAGE

Personale sitt samfunnsmandat i Viksdalen barnehage i samarbeid og forståing med heimen, å vareta barna sitt behov for omsorg og leik og fremje læring og danning som grunnlag for ei allsidig utvikling. Leik, omsorg, læring og danning skal sjåast i samanheng.

Vi skal.....

- Leggje til rette slik at foreldre og born medverkar i planlegging, vurdering og utvikling av tilbodet.
- Sjå på barn som unike, kompetente og aktive i eiga læring og utvikling.
- Gje eit tilrettelagt tilbod tilpassa det einskilte barnet – uansett utviklingsnivå.
- Ha eit innhald som gjev barna relevant kompetanse gjennom leik, læring og opplevingar.
- Vere ein aktiv part i barna sitt oppvekstmiljø, og ta vare på lokale og nasjonal barnekultur. **Barnehagen skal anerkjenne og verne om eigenverdien til barndommen.**

VIKSDALEN BARNEHAGE SITT SYN PÅ: LEIK

Leik er barna sin viktigaste aktivitet – den har stor betydning for den sosiale, emosjonelle, kognitive, språkelige og motoriske utvikling. Leiken er også med på å utvikle kreativitet, problemløsningsevne og lærer barnet noko om korleis verden fungera både sosialt og fysisk.

Å LEIKE ER EIT MÅL I SEG SJØLV.

I Viksdalen barnehage skal alle barn

- ha nokon å leike med
- ha tilgang til leikemateriell som er utfordrande og motiverande, og ligg lett synleg og tilgjengeleg for alle
- få GOD TID til å leike utan avbrot
- få opplevingar og idear som inspirerer til leik
- dei barna som trenger støtte og hjelp for å leike skal få det. dette for å lære barna for eksempel rolleteknikkar, hente inn anna leikeutstyr eller lage nye roller som passa til leiken..
- dei yngste barna er den kroppslege leiken rådande. Dei treng god plass og rom for å bevege og utforske
- ha det gøy

VIKSDALEN BARNEHAGE SITT SYN PÅ: LÆRING

Vi ynskjer at alle barna i Viksdalen barnehage skal ha tru på seg sjølv og egne evner – vere stolt over kven dei er og kva dei kan.

I Viksdalen barnehage skal alle barna

- sjølv få vere aktive
- få bruke alle sansane sine (sjå, høyre, lukte, kjenne, smake)
- møte utfordringar som er tilpassa deira alder og modning
- få stille spørsmål og undre seg saman m/andre
- få naudsynt hjelp og støtte av vaksne v/behov
- møte vaksne som gler seg saman med barna i deira utvikling
- få oppmuntring og ros når dei treng det
- samlingar, turar og aktivitetar der barna får utvikle ulike evner og interesser.

VIKSDALEN BARNEHAGE SITT SYN PÅ: OMSORG

Tryggleik er ein føresetnad for at barna skal utvikle seg, lære og trivast i barnehagen.

Livsmestring og helse: Barnehagen er ein trygg og utfordrande stad og vere for alle born. Borna får dagleg høve til å utfalde seg fysisk og til kvile. Psykisk helse bygges i relasjonene: VÆR NÆR, GI TRØST.

I Viksdalen barnehage skal alle barn:

- bli rørt ved og lytta til kvar dag
- møte vaksne som har TID til dei, ser dei og bekreftar dei
- møte tydelege vaksne som set klare grenser i kvardagen
- både få gjere det dei meistrar og møte nye utfordringar
- oppleve glede og humor i kvardagen sin
- møte vaksne som gjennom eiga handling er gode modellar for barna

VIKSDALEN BARNEHAGE SITT SYN PÅ: BARN

I Viksdalen barnehage meiner vi at alle barn:

- er like mykje verd uansett funksjon, bakgrunn, kjønn og nasjonalitet
- har evne og ferdigheiter som dei skal få nytte og utvikle
- lære av andre og lærer vekk til andre
- treng å få og gje varme og omsorg
- treng å oppleve fellesskap med andre barn
- kan og vil – dersom vi slepp dei til.....

DANNING

Danning er ein livslang sosial og individuell prosess som handlar om å forme seg som menneske i verden, dannelsesprosessen starter i de nære relasjonar og forsetter gjennom et mylder av erfaringar. Danning handlar om korleis menneske stadig endrar seg i møte med kultur, natur og samfunn. Danning skjer ved at vi får erfaringar og kunnskapar om omverden, andre menneske og oss sjølv. Å dannes til demokrati handlar om å bli ein modig, reflekterande og ansvarlig deltakar i dei små og store fellesskap ein inngår i, og det angår alt arbeid i barnehagen. Vi skal gjennom lek og aktivitetar gje barna erfaringar som kan bidra til at barn utviklar empati, respekt og toleranse for andre.

SOSIAL KOMPETANSE

”Sosial kompetanse er ein føresetnad for å fungere godt saman med andre og omfattar ferdigheiter, kunnskapar og haldingar som blir utvikla gjennom sosiale samspel» (rammeplan s.22)

Sosial kompetanse handlar om:

- Sjølvkjensle -Å oppleve eigenverd, akseptere seg sjølv, kjenne seg akseptert og ha ei positiv haldning til seg sjølv.

- **Empati** -Å ha forståing for andre sitt perspektiv, tankar og kjensler, å kunne leve seg inn i andre sin situasjon, vise medkjensle, ta omsyn, kunne tolke og forstå kjensleuttrykk.

- **Prososial åtferd** - Å ha positive, sosiale haldningar og å kunne utføre handlingar som å oppmuntre, bry seg om, vise omsorg, hjelpe til og dele med andre.

- **Sjølvhending** -Å kunne hevde seg sjølv og eigne meningar på ein god måte, våge å stå imot gruppepress, ta initiativ og bli med på leik og samtalar som allereie er i gang, delta utan oppfordring og invitere andre.

- **Sjølvkontroll** -Å kunne tilpasse seg ulike situasjonar, takle konflikhtar og utsette eigne behov og ynskje i situasjonar som krev turtaking, kompromiss og felles avgjersler.

- **Leik, glede og humor**

Viksdalen barnehage skal legge til rette for at barn utviklar sosial kompetanse og personalet skal:

- lage gode rutinar og organisere dagen slik at alle barn får positiv kontakt med andre barn og vaksne

- hjelpe barna å regulere eigne impulsar og utvikle evne til å løyse konflikhtar på ein konstruktiv måte

- hjelpe barna å inkludere kvarandre i leik

- nytte metodar som trygggleikssirkelen for forstå og tolke barn sine signal, samt støtte deira behov

- nytte opplegget «kanin og piggsvin» og andre opplegg med barna og reflektere over dei ulike forteljingane

VENSKAP OG FELLESKAP

Å få delta i leik og få vener er grunnlaget for barna sin trivsel og meiningsskaping i barnehagen. Barnehagen skal aktiv legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt felleskap.

Barnehagen skal difor legge til rette for at gutar og jenter får tid og rom til å utvikle vennskap. Det er i den frie leiken at barn finn vener og det er der vennskap får blomstre. Her får barna høve til å lære samhandling og løyse konflikhtar med hjelp og rettleiing frå dei vaksne.

”Det barna får hjelp til i dag, klarer dei sjølve i morgon”

Berekraftig utvikling: Borna får erfaring med å gje omsorg til kvarandre, til omgjevnaden og naturen.

BARN SIN MEDVERKNAD

Medverknad tyder at barna i fellesskap med andre barn og vaksne skal planlegge og vurdere barnehagekvardagen. Vaksenrolla vert her viktig. Personalet skal vere bevisst på at barna har ulike uttrykksformer og leggje til rette for medverknad i planlegging og vurdering av aktivitetar. Det skal vere tilpassa alder, erfaringar, individuelle føresetnadar og behov hjå barna. Dei vaksne må vise at det barnet seier og gjer er viktig. Vi skal legge til rette for at barna faktisk får muligheit til å medverke og vi må vere tydelege på kva ønskjer barna kan få innfridd. Det er likevel personalet som er ansvarleg for innhaldet i barnehagen.

Barna har masse å bidra med, dei medverkar i barnehagens kvardagsliv gjennom alt dei seier og gjer, og gjennom å vere nettopp den dei er. Personale må la seg inspirere av barnas kunnskap, av deira engasjement og interesse, og dei må våge å sjå at barna også kan dele sin kunnskap med vaksne.

Eit viktig grunnprinsipp når det gjeld barns medverknad; Barn skal ikkje få meir ansvar enn dei er rusta til å ta!

I Viksdalen barnehage legg vi til rette for at barna skal få påverke eigen kvardag, dette gjer vi ved å:

- Barna skal få vere med å påverke og planlegge det som skal skje i barnehagen, t.d gjennom månadsplan, matdag, gymsalen, tura, aktivitetar på grupper .....
- Lytte til barna sine ynskjer, og gje dei grunnjevne tilbakemeldingar på kvifor vi kan/ikkje kan oppfylle ynskje.
- Barna skal få gjere det som ligg til deira interesser og person

Som voksen må vi gripe tak i det barnet er interessert i DER og DÅ!

FORELDRE SIN MEDVERKNAD

Vi skal ha fornøgde foreldre i Viksdalen Barnehage, difor skal foreldra vere med å påverke barna sin kvardag. Foreldra kan komme med ønskjer om endringar og forbetringar gjennom foreldrekontakten (Hege Malene Ness og Håvard Vallestad) , eller direkte til personale. Ein kan vere med å påverke opphalde for egne barn, den daglege drifta, samt innhaldet i barnehagen (jf § 1 i lov om barnehagar) Vi ønskjer sjølv sagt og tilbakemelding på kva som er bra.

Foreldra kan påverke innhaldet i barnehagen gjennom:

Foreldremøter/foreldresamtalar, dugnad, dagleg tilbakemelding/kontakt, samarbeidsutvalet, komme med idear og tips, invitere til arbeidsplassar, vere aktive og deltakande og lese planar.

SMÅGRUPPEMETODIKK

Det er ei aldersblanda gruppe frå 1 til 6 år på avdelinga. Vi jobbar mykje i smågrupper.

Dette sikrar tettare kontakt med ein vaksen og gjer det lettare og tilpasse opplegg til kvart enkelt barn og aldersgruppe. Barns medverknad styrkes. Gruppene er sett opp etter alder.

Vi vil at kvart barn skal bli sett, hørt og forstått, kvar dag.

DEI SJU FAGOMRÅDA I RAMMEPLANEN

Fagområda speglar område som har interesse og eigenverdi for barn i barnehagealder. «Fagområda skal bidra til å fremje trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal sjå fagområda i samanheng og dei skal vere ein gjennomgåande del av innhaldet i barnehagen» (rammeplanen, s. 47).

Gode opplevingar, erfaringar og læring innanfor desse områda i barnehagen og progresjon i tilbode, kan gi barna eit positivt forhold til faga og motivasjon til å lære meir.

Desse fagområda møter barna kvar dag gjennom barnehagen sine daglege aktivitetar, både formelle og uformelle situasjonar og gjennom tradisjonane våre og tema/ prosjektarbeid.

FAGOMRÅDE 1: KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Rammeplanen seier:

- ”tidleg og god språkstimulering er ein viktig del av innhaldet i barnehagen. Å få variert og rike erfaringar er avgjerande for å forstå omgrep. Å samtale om opplevingar, tankar og kjensler er nødvendig for å utvikle eit rikt språk”.

Kva gjer vi:

- Vi les bøker, nyttar rim og regler, syng songar og brukar ulike spel
- Vi har alfabetet synleg og tilgjengeleg for alle
- Brukar bokstavar og namn i garderoben og på andre ting vi merker
- Samtalar mykje med barn
- Øver på å nytte språket til å uttrykke kjensler, ønskjer og erfaringar og til å løyse konflikhtar
- Inkludere alle barna i språkstimulerande aktivitetar

For å nå desse måla må personale:

Vere bevisst på sin funksjon som førebilete når ein lyttar, gjev konstruktiv respons og nyttar språket

Skape eit variert språkmiljø der barna får oppleve glede ved å bruke språk og kommunikasjon med andre

Nytte samspel- og leikesituasjonar til samtale, lytting og fabulering med språket

Legge til rette for meiningsfulle opplevingar der språk, tekst, song og samtale

Fremjar tillit mellom barn og mellom barn og vaksne.

FAGOMRÅDE 2: KROPP, RØRSLE, MAT OG HELSE

Rammeplanen seier:

”I småbarnsalderen tileignar barna seg grunnleggjande motorisk dugleik, kroppskontroll, fysiske eigenskapar, vanar og innsikt i korleis dei kan ta vare på helse og livskvalitet. Barna sin kontakt med andre barn starta ofte med kroppslege signal og aktivitetar. Dette har betydning for sosial kompetanse”.

Kva gjer vi:

Er ute ein gong for dag og nyttar uteområde til varierte aktivitetar, både frie og organiserte

Går på tur i nærområdet

Nyttar gymsalen på skulen

Fokus på eit variert og sunt kosthald

Er ein fiskesprell barnehage(skall bruke meir fisk i barnehagen)

Bursdagsmeny som består av middagsrettar

For å nå desse måla må personalet:

God planlegging og fleksibel tilrettelegging av kvardagen, med veksling mellom ro, aktivitet og måltid.

Legge til rette for og inspirere til trygg og utfordrande bruk av kroppen

Bidra til at alle barn opplever meistring ved å variere aktivitetar ute og inne

Planlegge og følgje opp eit variert kosthald og skape trivsel rundt måltid.

FAGOMRÅDE 3: KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Rammeplanen seier:

”Barnehagen må gi barna høve til å oppleve kunst og kultur og til sjølv å uttrykkje seg estetisk. Å vere saman om kulturelle opplevingar og å gjere eller skape noko felles, bidreg til kjensle av å tilhøyra gruppa”.

Kva gjer vi:

Vi fortel, les og dramatiserer, høyrer på musikk og lydbøker, nyttar rytmeinstrument
Barna har alltid tilgang til teiknesaker
Nyttar perler, veving og modellkitt
Deltak på kulturelle tilbod som vi får
Oppmuntrar barna til å uttrykkje seg på ulike måtar og bruke ulike teknikkar
Synleggjer barna sine produkt i barnehagen

For personalet betyr dette:

Legge til rette aktivitetar og opplevingar ut frå alder
Barna er med på val
Inspirere, gje oppmuntring og ros og la barna oppleve meistring
La barna oppleve tradisjonar innafor kunst og kultur

FAGOMRÅDE 4: NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Rammeplanen seier:

”Fagområdet skal bidra til at barna blir kjende med og får forståing for plantar og dyr, landskap, årstider og ver. Barnehagen skal bidra til at barna lærer korleis teknikk kan brukast i leiken og kvardagslivet”.

Kva gjer vi:

Lar barna oppleve natur og glede ved å bruke naturen heile året
Gir barna erfaring med kunnskap om dyr, planter og livssyklusen til mennesket
Er gode rollemodellar for korleis vi tek vare på naturen og miljøet rundt oss
Lagar konstruksjonar av ulikt materiale og utforskar kva moglegheiter reiskapar og teknologi kan by på.
Gir barna erfaring med korleis teknikk kan brukast i leik og kvardagslivet

For å nå desse måla må personalet:

Ta utgangspunkt i barna sine interesser og utforskartrøng
Bruke nærmiljøet aktivt
La barna få vere med på å bruke tekniske hjelpemiddel

Barnehagens digitale praksis:

Barnehagens digitale verktøy blir benyttet til å støtte opp om barnas læreprosesser og bidrar til å oppfylle rammeplanens føring for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Vi har PC, iPad, interaktiv tavle, prosjektor og fotoapparat for å ta bilder, filme og for å hente informasjon.

Personalet har kompetanse i forhold til å utøve dømmekraft når det gjelder informasjonssøk og ivaretar barnas personvern.

FAGOMRÅDE 5: ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Rammeplanen seier:

”Etikk, religion og filosofi er med på å forme måten vi oppfattar verda og menneska på, og pregar verdier, normer og haldningar. Barnehagen skal reflektere over og respektere mangfaldet som er representert i barnegruppa. Vi skal ha med oss verdier og tradisjonar frå den kristne kulturarven.

Kva gjer vi:

Øver på å utvikle toleranse og interesse for kvarandre og kvarandre sin bakgrunn
Gir barna høve til å fortelje, samtale, undre seg og tenkje
Gir barna innsikt i kristne grunnverdier, høgtider og tradisjonar
Bidreg til at barna tileignar seg grunnleggande normer og verdier i samfunnet
Utviklar inntresse og respekt for kvarandre og fortå verdien av likskapar og ulikskapar i eit felleskap.

For å nå desse måla må personale:

Ta utgangspunkt i barnehagen sitt verdigrunnlag
Hjelp barna i konfliktsituasjonar til å finne konstruktive løysingar
Skape rom for opplevingar, undring, ettertanke og samtaler
Møte barna si tru og spørsmål med alvor og respekt
Gi barna kjennskap til og markere merkedagar, høgtider og tradisjonar i den kristne kulturarven og andre religionar og livssyn som er representerte i barnehagen.

FAGOMRÅDE 6: NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Rammeplanen seier:

” Barnehagen skal bidra til at barna møter livet utanfor familien med tillit, undring og høve til medverknad. Vi skal ha fokus på lokalsamfunnet, naturen, kunst og kultur samt arbeidsliv, tradisjonar og ulike samfunn”.

Kva gjer vi:

Dreg på turar som gjev opplevingar i og erfaringar om nærmiljøet
Sjå kvar barna bur
Gjere seg kjend med t. d skulen, kyrkja, butikken, 4H gardane, Eldalstunet
La barna få påverke sin eigen kvardag ved å vere med på å ta val

For å nå desse måla må personalet:

Påpeike at kvar og ein er viktig for fellesskapet
Bearbeide og utdjupe opplevingar
Samarbeide om å sjå moglegheitene i nærmiljøet
Bruke litteratur og media til utdjupeing og utviding av barna sine erfaringar og læring

FAGOMRÅDE 7: MENGD, ROM OG FORM

Rammeplanen seier:

”Barna er tidleg opptekne av tal og teljing, dei utforskar rom og form og er på jakt etter samanhengar. Barnehagen skal bidra til at barna opplever glede over å utforske og like med tal og form, tileignar seg matematiske omgrep, leikar med former og mønstre, erfarer plassering, ulike typar størrelsar og mål gjennom å sortere og samanlikne”.

Kva gjer vi:

Synleggjer tal og mengder på veggen

Leik med form og mønstre

Hjelper barna med teljing og mengder ved visualisering

Nyttar spel tilpassa alder og brukar terning

Stimulerer barna til å finne fram og orientere seg i rommet

Ha fokus på storleik, mål og form ved å sortere og samanlikne

For å nå måla må personalet:

Legge til rette for aktivitetar og samtale som fremjar forståing for tal, rom og form

Vere bevisst eigen bruk av omgrep

Sørge for tilgang til materiale som gir barna erfaring med klassefisering, sortering og samanlikning.

Gje barna erfaring med å utforske, oppdage og skape ulike former og mønstre.

GJENNOM BARNEHAGE ÅRET 2022/23 VILVI JOBBE MED DETTE SOM TEMA/PROSJEKT OG ANDRE AKTIVITETAR

August:	Bli kjent, tilvenning av nye barn, meg sjølv, leik
September:	Jobbe med gruppekjensle, fellesskap og vennskap. Frukt, bær og grønnsaker. Brannvern - Bjørnis
Oktober:	Haust, refleksdag, Solsikkeaksjon og samle inn pengar til barn i andre land
November:	Førstehjelp med Henry, Juleforbredelsar
Desember:	Adventstid med tradisjonar
Januar/	Jonas i jungelen, Vinter og snø
Februar	Karneval – Øve på songar, sminke oss, kle oss ut, danse og lage instrument.
Mars/	Barnehagedagen
April	Påskeforbredelsar med fokus på nytt liv. Vår i nærmiljøet
Mai:	17. mai barnas dag. Øve på songar, lære om nasjonaldagen og flagg, rosa russ
Juni:	Sommar og aktivitetar ute, tura i nærmiljøet.
Juli:	Stengt v. 28,29 og 30. Ferieavvikling

Satsingsområde 2022/23

Fagområde: kropp,rørsle, mat og helse. «Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få sans, oppleve, leike, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat-og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse (rammeplanen s.49)

Livsmestring og helse: Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna skal prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Psykisk helse bygges i relasjonene: VÆR NÆR, GI TRØST. Mål: Lære barna om ulike følelser.

Bli kjent med Frode laks – ei kulturell bru mellom barnehage og skule.

Inkludeande barnehage: alle barn og unge i Sunnfjord Kommune skal oppleve eit trygt og godt leikemiljø. Personale repeterer/implementerer og jobbar vidare med tema frå kurset.

VURDERING

Vurdering skjer kontinuerleg, gjennom heile dagen, ut frå det vi ser og det barna uttrykker.

- systematiske vurderingar føregår på personalmøta og planleggingsdagar
- samtalar og tilbakemelding frå barn og foreldre
- vurderar gjennomføringa av månadsplanane på personalmøta
- vurderar det vi gjer og set ord på det som fungerte og det som ikkje fungerte så bra. Dette dannar grunnlaget for vidare diskusjonar og arbeid.
- være i utvikling – heile tida jobbe mot ein betre barnehage

DOKUMENTASJON :

-vi synleggjer det vi gjer

Vi dokumenterer kva barna opplever, lærer og gjer i barnehagen. Barna sin kvardag skal synast.

Dette gjer vi ved å:

- **Ta mange digitale bilete:** Vi har med oss kamera på tur osv. Enkelte bilete legg vi ut på facebook sida vår
- Permen min:** Kvart barn har sin eigen perm i barnehagen. Her tek vi vare på kunstverk barna lagar, bilete osv.
- Månedspanar** med oversikt over kva aktivitetar vi har gjort førre månaden, og kva aktivitetar som skal skje kommande månad.
- Dagleg prat i hente/bringe situasjon:** Vi fortel om kva som har hendt gjennom dagane. Dette prøver vi få til kvar dag. Ta kontakt om de lurar på nok
- Kvart barn har sitt «Alle Med Skjema».** Dette er eit verktøy vi brukar for å dokumentere barna si utvikling

OVERGANG BARNEHAGE SKULE

-vi gjer klar for neste steg.....

Sunnfjord kommune har laga eit opplegg om Frode laks som er ei kulturell bru mellom barnehage og skule.

Barnehagen skal siste året særskilt arbeide med:

- Barna skal utvikle vennskap og sosial kompetanse.
- Barna skal utvikle seg som sjølvstendige personar.
- Barna skal lære seg å syne omsorg for, og respekt for kvarandre.
- Barna skal opparbeide gode vaner og vere mest mogeleg sjølvhjelpne. Eks. påkledning, orden og reinsemd
- Barna skal møte fin og grovmotoriske utfordringar, og få høve til å utvikle nødvendige ferdigheter.
- Barna skal kunne halde fokus, ta imot beskjedar, gi respons og meistre turtaking
- Bruke boka Trampoline - Som er eit praktisk verktøy for 5-åringene i barnehagen. Den tar for seg alle fagområda i rammeplanen. Denne boka bruker vi heile året I trampoline legg vi vekt på leik og læring, undring og refleksjon, språkstimulering og begrepsforståing.